

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Petra Pospíšila ve věci

žalobkyně: **multigate a.s.**, IČ: 25912186
sídlem Riegrova 373/6, 772 00 Olomouc
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Vymazalem
sídlem Wellnerova 1322/3C, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 1. 2016, č. j. JMK 116382/2015, a ze dne 1. 3. 2016, č. j. JMK 32937/2016

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení shora označených rozhodnutí, jimiž žalovaný k odvolání žalobce změnil rozhodnutí Městského úřadu Vyškov, Odboru školství, kultury a sportu (dále jen „správní orgán prvního stupně“, „správce poplatku“) ze dne 11. 5. 2011, č. j. MV/24528/2011/OŠKS, zn. MV/22391/2011/OŠKS, a ze dne 31. 8. 2011, č. j. MV/46020/2011/OŠKS, zn. MV/43293/2011/OŠKS.
2. Rozhodnutím ze dne 11. 5. 2011, č. j. MV/24528/2011/OŠKS, zn. MV/22391/2011/OŠKS, správce poplatku na základě zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (dále jen „zákon o místních poplatcích“), obecně závazné vyhlášky města Vyškov č. 2/2010, o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení (dále též „JTHZ“) povolené Ministerstvem financí (dále jen „vyhláška č. 2/2010“) a podle ust. § 155 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále též „daňový řád“) nevyhověl žádosti společnosti gate seven a. s., IČ: 28562232 o vrácení vratitelného přeplatku místního poplatku za jiné technické herní zařízení ve výši 36 778 Kč.
3. Rozhodnutím ze dne 31. 8. 2011, č. j. MV/46020/2011/OŠKS, zn. MV/43293/2011/OŠKS, správce poplatku na základě zákona o místních poplatcích, vyhlášky č. 2/2010, a podle ust. § 155 daňového řádu nevyhověl žádosti žalobce o vrácení vratitelného přeplatku místního poplatku za jiné technické herní zařízení ve výši 280 010 Kč za období od 1. 4. do 30. 6. 2011 u 8 JTHZ a za období od 1. 1. do 31. 3. 2011 u 6 JTHZ.
4. Žalovaný v záhlaví označenými rozhodnutími o odvolání zpřesnil výroky napadených rozhodnutí správce poplatku tak, že doplnil identifikační údaje poplatníka a doplnil skutečnost, že byl osobou právnickou splňující podmínky pro vznik poplatkové povinnosti. Žalovaný do výroků rozhodnutí doplnil i počet jiných technických herních zařízení a poplatkové období, za něž byl místní poplatek uhrazen. Jelikož během odvolacího řízení došlo ke změně osoby poplatníka, uvedl žalovaný v rozhodnutí jak původní společnost gate seven a. s., tak jejího právního nástupce společnost multigate a. s.
5. Žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí zejména uvedl, že pojem „jiné technické herní zařízení“ je neurčitým právním pojmem, který je třeba vykládat v souladu se zákonem č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o loteriích“). Pod jiným technickým zařízením je třeba rozumět takové technické herní zařízení, které není výherním hracím přístrojem, ale současně je zařízením herním, tj. provozuje se jeho prostřednictvím hra ve smyslu zákona o loteriích. Ze zákonné úpravy vyplývá, že místním poplatkem jsou zpoplatněna zařízení, na kterých jsou provozovány loterie nebo podobné hry. Poplatku podléhá zařízení, bez ohledu na to, kolik je na něm možné provozovat různých druhů her. Použitím nejasného pojmu nedošlo k porušení zásady předvídatelnosti a právní jistoty, jelikož k porušení těchto zásad by došlo pouze v případě, že by se pojem nedal vyložit ani pomocí výkladových metod známých v teorii práva. K předmětu zpoplatnění žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2013, č. j. 2 Afs 72/2013-39 (všechna zde uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Na základě uvedených skutečností žalovaný nepřisvědčil námitkám žalobce, že poplatek nelze vyměřit a pokud byl zaplacen, je třeba ho vrátit jako přeplatek.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

6. Žalobce v první řadě souhrnně namítl, že se žalovaný nesprávně vypořádal s odvoláním žalobce, dostatečně se nezabýval odvolacími důvody a nesprávně interpretoval příslušné

právní předpisy. Správní orgány tak zejména porušily § 10a a § 11 zákona o místních poplatcích a § 154 a § 155 daňového řádu.

7. Žalobce nesouhlasí s právním názorem žalovaného, že se na věc neaplikují závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2014, č. j. 2 Afs 68/2012-34, publikovaného pod 3096/2014 Sb. NSS. Je přesvědčen, že správce daně nemůže za situace, kdy se žalobce opakovaně vyjádřil, že jeho zařízení nepodléhají místnímu poplatku, rozhodnout o ne/existenci přeplatku bez toho, aby měl jako podklad pro rozhodnutí k dispozici pravomocný platební výměr. Přitom žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 2 Afs 120/2015-31, kterým byly překonány závěry pátého senátu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Afs 113/2013-41), které aplikoval žalovaný. K tomu uvedl, že v souladu s daňovým řádem mohou být zaevidovány pouze takové daňové povinnosti, které byly řádně stanoveny. Do evidence daní se předepisuje vyměřená daň podle výsledků vyměřovacího řízení, daňový řád přitom nepřipouští stanovení daně bez vydání rozhodnutí. Rozhodnutí jako výsledek vyměřovacího řízení je nezastupitelnou podmínkou pro předepsání daně do evidence daní.
8. Žalobce se plně ztotožnil se závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 24. 6. 2014, č. j. 2 Afs 68/2012-34. Z podaných „ohlášení s výhradou“ podle jeho názoru jednoznačně vyplývá kvalifikovaný nesouhlas s výší poplatku, resp. se samotným zpoplatněním a rovněž žádost o vydání platebního výměru. Nebyl-li pak vydán pravomocný platební výměr, nebyl poplatek na daňovém účtu předepsán a bylo na místě rozhodnout o vrácení takto uhrazené částky jako přeplatku.
9. S poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 9. 1. 2013, č. j. 1 Afs 85/2012-54) žalobce rovněž namítal, že v řízení o přeplatku nelze přezkoumávat hmotněprávní povinnost. Nesouhlasí s tím, že by byla v rámci přeplatkových řízení hmotněprávní povinnost přezkoumána dostatečným způsobem tak, aby byla zachována práva poplatníka na přezkum sporné poplatkové povinnosti a aby měl stejná práva jako v případě vyměřovacího řízení. V případě vyměření je totiž poplatníkovi zřejmé, za jaká zařízení, za jaká období a v jakých konkrétních částkách je místní poplatek vyměřován, k čemuž v daných řízeních nedošlo.
10. Pro případ, že by bylo možné hmotněprávní povinnost přezkoumávat v rámci přeplatkového řízení, žalobce namítal, že již uplynula lhůta pro stanovení daně dle ust. § 148 daňového řádu.
11. S poukazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 2 Afs 120/2015-31, a ze dne 27. 10. 2015, č. j. 2 Afs 50/2015-60, žalobce namítal, že byly splněny podmínky dané usnesením rozšířeného senátu a správce poplatku byl povinen vydat platební výměr.
12. Žalobce dále namítal, že jsou pochybnosti o tom, zda žalovaný či správce poplatku skutečně přezkoumávali hmotněprávní povinnost. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 1. 2016 neobsahuje žádné zdůvodnění, neuvádí konkrétní zařízení ani jejich umístění, i v případě druhého rozhodnutí jde spíše o konstatování než o odborný přezkum poplatkové povinnosti, jelikož zařízení nejsou konkretizována výrobními čísly ani umístěním, jak by bylo třeba v případě platebního výměru. Podle žalobce nelze přezkoumáním hmotněprávní povinnosti rozumět pouhý výklad ust. § 10a zákona o místních poplatcích. V napadeném rozhodnutí navíc nebylo specifikováno, jaké bylo znění zákona o místních poplatcích, podle něhož bylo rozhodováno.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě a replika žalobce

13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě předně konstatoval, že žalobce poplatkovou povinnost splnil. Nesouhlasí s výkladem žalobce, že správce poplatku byl povinen i v takovém případě přistoupit k vydání platebního výměru, neboť by tímto byl popřen obecný princip daňového řízení spočívající v povinnosti poplatníka si daň sám vypočítat a následně odvést. Navíc skutečnost, že správce poplatku nevydal platební výměr, neznamená, že bylo žalobci upřeno právo na přezkoumání správnosti poplatkové povinnosti. K odkazu žalobce na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2014, č. j. 2 Afs 68/2012-34, žalovaný uvedl, že nyní projednávané případy vykazují oproti případu řešenému Nejvyšším správním soudem značné odlišnosti, neboť v nich nebylo projednáváno odvolání proti vyměření daně tzv. konkludentním vyměření, ale jde o odvolání proti rozhodnutí o žádosti o vrácení přeplatku. Žalobce sice splnil ohlašovací povinnost s výhradou, že jím provozovaná zařízení nepodléhají místnímu poplatku a požádal správce poplatku o stanovisko, dále však svou procesní taktiku změnil a nadále se nedomáhal vydání platebního výměru, ale uplatnil žádosti o vrácení přeplatku, v nichž rozporoval svou povinnost místní poplatek platit. Dle názoru žalovaného nebylo nutné v projednávané věci platební výměr vydat. Uvedl, že v rámci rozhodování o žádosti žalobce o vrácení přeplatku správní orgány posuzovaly hmotněprávní povinnost žalobce, žalobci tak nebyla upřena možnost právní ochrany ohledně přezkoumání zákonnosti poplatkové povinnosti, kterou, i přes výhrady, splnil. V rámci řízení o vrácení přeplatku bylo posuzováno, zda byl žalobce povinen místní poplatek uhradit či nikoliv. Účelu zdůrazňovaného rozšířeným senátem v citovaném usnesení tak bylo dosaženo, jen jinou procesní cestou. Žalovaný nesouhlasí s tím, že by na řešenou záležitost nebylo možné užít (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Afs 113/2013-41, jelikož na tento rozsudek navázaly i jiné senáty Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudky ze dne 30. 9. 2014, č. j. 6 As 64/2014-40, a ze dne 5. 11. 2014, č. j. 2 As 55/2014-46). Dle názoru žalovaného je nutno rozlišit mezi řízením o přeplatku a řízením dle § 11 zákona o místních poplatcích, které vede k vydání platebního výměru. V řízení o přeplatku nemá být řešeno, zda má nebo nemá být vydán platební výměr, ale pouze to, zda je přeplatek evidován. Žalobce nadto ani nerozporoval výši své poplatkové povinnosti, zabýval se pouze její samotnou existencí. Žalovaný má za to, že vratitelný přeplatek na osobním účtu žalobce v okamžiku, kdy podal žádost o jeho vrácení, neexistoval, přitom odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Afs 113/2013-41. K námitce, že poplatková povinnost ani její výše nebyla dostatečně přezkoumána, žalovaný uvedl, že žalobce v průběhu celého řízení k samotné výši poplatku žádné námitky nevznášel. K námitce, že ve výroku není specifikováno, o jaké znění zákona se jedná, žalovaný uvedl, že z textu výroků rozhodnutí, které vždy uvádí jednoznačné určení poplatkových období, lze jednoznačně dovodit časovou specifikaci použitého znění zákona o místních poplatcích. Žalovaný závěrem zdůraznil, že pro posouzení, zda žalobci vznikl nárok na vrácení přeplatku, je zásadní, zda mu svědčila hmotněprávní povinnost k úhradě místního poplatku, bez ohledu na to, že ve věci nebyl poplatek vyměřen platebním výměrem. Existence hmotněprávní poplatkové povinnosti byla v obou případech přezkoumána a potvrzena v řízení o žádostech o vrácení přeplatku.
14. Žalovaný má za to, že napadená rozhodnutí nevykazují žalobcem namítané vady, a že jsou v souladu s právními předpisy. Proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

15. V reakci na vyjádření žalovaného byla soudu doručena replika, v níž žalobce setrval na podané žalobě, jelikož žalovaný nijak nevyvrátil důvody, proč byla žaloba podána. K tvrzení žalovaného, že správce poplatku souhlasil s výší uhrazeného poplatku, a proto nepřistoupil k jeho vyměření platebním výměrem, žalobce namítal, že správce poplatku byl k vyměření povinen na základě žalobcem citované judikatury Nejvyššího správního soudu. Žalobce rovněž nesouhlasí s tím, že by žalovaný či správce poplatku dostatečně přezkoumali, zda žalobci svědčila hmotněprávní povinnost. Přezkum hmotněprávní povinnosti v rámci řízení o přeplatku je zapovězen jak judikaturou Nejvyššího správního soudu, tak samotnou povahou rozhodování o přeplatku.

IV. Posouzení věci soudem

16. Zdejší soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“) bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.
17. Předmětem soudního přezkumu žalobce učinil rozhodnutí o žádosti o vrácení vratitelného přeplatku dle § 155 daňového řádu, tedy zjednodušeně řečeno otázku, zda na osobním daňovém účtu žalobce existoval vratitelný přeplatek. Přeplatkem je dle § 154 odst. 4 daňového řádu částka, o kterou úhrn plateb a vratek na kreditní straně osobního daňového účtu převyšuje úhrn předpisů a odpisů na debetní straně osobního daňového účtu. Nemá-li týž daňový subjekt současně nedoplatek na jiném osobním daňovém účtu nebo u jiného správce daně, stává se tento přeplatek vratitelným přeplatkem (§ 154 odst. 2 daňového řádu).
18. Požádá-li daňový subjekt dle § 155 odst. 2 daňového řádu o vrácení vratitelného přeplatku, zkoumá správce daně nejprve, zda vůbec nějaký přeplatek daňovému subjektu vznikl a zda jej na některé z daní eviduje. Zjistí-li, že tomu tak je, zkoumá další podmínky pro zacházení s ním; zjišťuje totiž nejprve, zda neeviduje on sám nebo některý z jiných správců daně nedoplatek téhož daňového subjektu. Až v situaci, kdy tomu tak není, je oprávněn takový vratitelný přeplatek vrátit. Pokud však dospěje k závěru, že žádný přeplatek neeviduje, žádosti o vrácení vratitelného přeplatku nevyhoví.
19. Ze správního spisu vyplývá, že žádost o vrácení přeplatku na místním poplatku argumentačně vycházela z opakovaně prezentovaného právního názoru žalobce, že by jím provozovaná jiná technická herní zařízení neměla být podle § 10a zákona o místních poplatcích vůbec zpoplatněna (tedy, že poplatek uhradil bez zákonného důvodu); za této situace se pak žalobce domníval, že platba, kterou správci poplatku zaslal, správce poplatku přijal bez právního důvodu, a proto by mu ji měl vrátit. Pokud jde o předmět sporu mezi žalobcem a žalovaným, kterým je výklad pojmu „*jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí podle jiného právního předpisu*“ uvedený v zákoně o místních poplatcích, soud považuje za nadbytečné se k této problematice rozsáhleji vyjadřovat, s ohledem na to, že oběma účastníkům řízení je dostatečně známa předchozí a již ustálená rozhodovací praxe zdejšího soudu a především Nejvyššího správního soudu v obdobných věcech (namátkou viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2013-26, či ze dne 6. 8. 2013, č. j. 2 Afs 52/2013-39). Konstantní názor správních soudů je takový, že interaktivní videoloterní terminál představuje „*jiné technické herní zařízení*“ ve smyslu § 10a zákona o místních poplatcích. Zpoplatnění proto podléhá každý

koncový terminál, nejen centrální loterní jednotka. Soud neshledal důvodu, pro nějž by se měl od citované judikatury v této věci odchýlit.

20. Rovněž se správní soudy shodly na tom, že dle § 50 odst. 3 zákona o loteriích Ministerstvo financí může povolovat i loterie a jiné podobné hry, které nejsou v zákoně v části první až čtvrté upraveny, s tím, že v povolení budou všechny podmínky provozování podrobně stanoveny; použije přitom přiměřeně ustanovení části první až čtvrté zákona. Tyto podmínky v sobě zahrnují nejen schválení všeobecného loterijního plánu, herních plánů, generálního návštěvního řádu platného pro všechna střediska či bezpečnostní směrnice, ale právě i umístění konkrétních interaktivních videoloterních terminálů v přesně specifikovaném počtu, na přesně uvedených konkrétních adresách. Povolení jiné hry, je tedy nutné vnímat jako nedílný celek, jehož integrální součástí jsou podmínky jejího provozování. Zda výrok takového povolení zní „povoluje“ nebo „schvaluje“, není podstatné, neboť je třeba vycházet z materiální podstaty takového rozhodnutí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 2 Afs 52/2013-39).
21. Žalobcem zastávaný výklad § 10a zákona o místních poplatcích tedy není udržitelný, a proto nelze vůbec uvažovat, že by žalobci mohl přeplatek na místním poplatku z těchto jím tvrzených důvodů vzniknout.
22. Podstatou sporu mezi žalobcem a žalovaným v řízení o žalobě je především otázka, zda v případě sporné poplatkové povinnosti je nutné, aby správce poplatku vydal platební výměr, či postačí, aby hmotněprávní povinnost byla přezkoumána v rámci řízení o přeplatku, jestliže byla podána žádost o vrácení přeplatku dle § 155 daňového řádu.
23. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dospěl v usnesení ze dne 24. 6. 2014, č. j. 2 Afs 68/2012-34, na které žalobce poukazoval, k závěru, že „[s]právce místního poplatku má povinnost vydat platební výměr podle § 46 odst. 4 zákona o správě daní a poplatků, resp. dle § 139 či 147 odst. 1 daňového řádu, a řádně jej doručit, pokud nejpozději v poslední den lhůty, ve které byl poplatník povinen splnit ohlašovací povinnost (§ 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích), sdělil poplatník kvalifikovaným způsobem své pochybnosti a současně o vydání platebního výměru požádal, přestože místní poplatek ve stanovené lhůtě včas a ve správné výši uhradil. [...] V případě nečinnosti správce místního poplatku nedochází k vyměření místního poplatku podle § 46 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků, ani k vystavení platebního výměru dle § 140 daňového řádu.“
24. Pokud tedy poplatník nesouhlasí s poplatkovou povinností, je oprávněn ve lhůtě pro splnění ohlašovací povinnosti před uvedením výherního hracího přístroje nebo jiného technického herního zařízení do provozu sdělit správci poplatku kvalifikovaným způsobem své pochybnosti a současně požádat o vydání a doručení platebního výměru. Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Pokud tak neučiní, má se za to, že poplatková povinnost není sporná, a plně se uplatní právní úprava stanovená v § 11 zákona o místních poplatcích.
25. Zdejší soud nijak nezpochybňuje závěry obsažené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, toto rozhodnutí však nelze absolutizovat, neboť je nutné přihlédnout k tomu, na jakou otázku rozšířený senát Nejvyššího správního soudu odpovídal, tj. jakého řízení se předmětná věc týkala (zde lze odkázat rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 Afs 211/2016-27, jímž Nejvyšší správní soud rozhodl v obdobné věci nynějšího žalobce; z tohoto rozsudku zdejší soud v následujících odstavcích tohoto rozsudku vychází). Z obsahu citovaného usnesení rozšířeného senátu

Nejvyššího správního soudu vyplývá, že rozšířený senát řešil otázku povinnosti správce daně vydat platební výměr, pokud poplatník sdělil kvalifikovaným způsobem své pochybnosti ohledně splnění podmínek pro vyměření poplatku, přičemž platební výměr neobdržel a podal odvolání proti vyměření daně postupem podle § 46 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků (tj. proti fiktivním platebním výměrům). O takovýto případ v nyní posuzované věci nejde, neboť žalobce nebrojil proti rozhodnutím správce daně, resp. žalovaného, jimiž by byly (reálně či fiktivně) vydány platební výměry. Žalobce v nyní posuzované věci za předmět soudního přezkumu, jak vyplývá z petitu žaloby, který je pro soud závazný (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2009, č. j. 7 Aps 2/2009-197), učinil jiná rozhodnutí, a to rozhodnutí týkající se vrácení přeplatku.

26. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Afs 113/2013-41 (což uvádí Nejvyšší správní soud i ve zmíněném rozsudku ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 Afs 211/2016-27), ve vztahu k obdobnému postupu žalobce vyložil, že „z výše uvedených závěrů rozšířeného senátu lze dovodit, že pro řízení ve věcech místních poplatků se subsidiárně použije daňový řád; což je s odůvodněním požadavku ochrany poplatníka nutno vykládat tak, že v případě sporné daňové, resp. poplatkové povinnosti byl, resp. je správce poplatku povinen vydat platební výměr dle ustanovení § 46 odst. 4 zákona o správě daní a poplatků, resp. ustanovení § 139 nebo § 147 odst. 1 daňového řádu. [...]

V případě posuzovaném rozšířeným senátem stěžovatel splnil povinnost ohlásit správci poplatku existenci provozovaných herních zařízení dle příslušné obecně závazné vyhlášky a zároveň uvedl důvody, pro které nemají dle jeho názoru tato herní zařízení podléhat místnímu poplatku. Někteří místně příslušní správci platební výměry nevydali, pouze stěžovatele upozornili, jakou formou může provést platbu místního poplatku, někteří naopak platební výměr vydali a řádně jej doručili. Stěžovatel sporné poplatky uhradil, neboť se obával, že v případě včasného nezaplacení poplatku by mu správci poplatků mohli vyměřit až trojnásobek původní výše místního poplatku podle § 11 zákona o místních poplatcích. Ve všech případech podal stěžovatel odvolání, v případech, kdy žádný platební výměr neobdržel, podal odvolání proti vyměření daně postupem dle § 46 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků (fiktivním platebním výměrům), ve kterých namítal nezákonnost poplatku a vady řízení spočívající v nevydání jím požadovaných platebních výměrů. [...]

V projednávané věci stěžovatel místní poplatky zaplatil, a posléze podal bez dalšího přímo žádosti o vrácení vratitelného přeplatku. Byť by tedy v intencích usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 6. 2014, č. j. 2 Afs 68/2012 – 34, stěžovatel mohl nabyt přesvědčení, že správce místního poplatku v rozporu se zákonem nevydal jednotlivé platební výměry, správce poplatku v dané věci procesně nepochybil, neboť na základě konkrétní žádosti stěžovatele vedl řízení dle § 155 daňového řádu o vrácení přeplatku, nikoli řízení o vydání platebního výměru. Správce místního poplatku ostatně nemohl postupovat jinak, než jak mu stanoví daňový řád, a tedy rozhodnout o podané žádosti ve smyslu § 155 odst. 1 daňového řádu, tzn. buď vratitelný přeplatek vrátit, nebo ji zamítnout. Pokud tak správce poplatku postupoval, nelze označit jeho rozhodnutí za nezákonné, tím méně za nicotné.“ [pozn.: zvýraznění původní]

27. Krajský soud v Brně má za to, že v nyní posuzované věci se jedná o obdobný případ jako v bezprostředně výše rekapitulovaném rozsudku. Žalobce dle obsahu spisu dne 25. 2. 2011, resp. 7. 3. 2011 splnil ohlašovací povinnost „s výhradou“, přičemž požádal správce daně „o stanovisko“. Žalobce dne 30. 3. 2011, resp. 28. 6. 2011 uhradil místní poplatek, přestože správce poplatku v mezidobí nevydal žádný platební výměr. V dalším průběhu žalobce vydání platebních výměrů nijak neurgoval a nevyžadoval je, pouze podáními ze dne 29. 4.

2011, resp. 15. 8. 2011 požádal o vrácení přeplatku, a to s obdobnou argumentací, kterou uplatnil v předchozích podáních. Za takové situace proto bylo nutné, aby se správce poplatku zabýval jeho žádosti o vrácení přeplatku, nikoli vydáním deklaratorního platebního výměru, jehož vydání se žalobce zjevně nedomáhal.

28. Rozšířený senát dospěl ve shora citovaném usnesení k závěru, že v případě sporné poplatkové povinnosti je nutné vydat platební výměr, u něhož se lze domoci přezkoumání poplatkové povinnosti. Toto právo však v nyní posuzované věci nebylo žalobci upřeno, ačkoli nebyl správcem poplatku vydán platební výměr, neboť to, zda mu hmotněprávní povinnost zaplatit místní poplatek svědčí či nikoli, a v jaké výši, přezkoumaly správní orgány v rámci rozhodování o žádosti o vrácení přeplatku, byla mu tedy následně také dána možnost, aby jeho hmotněprávní povinnost byla přezkoumána žalovaným v odvolacím řízení. Účelu zdůrazňovaného rozšířeným senátem, tedy přezkumu poplatkové povinnosti, tak bylo dosaženo, byť jinou procesní cestou – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 6 As 64/2014-40. Trvat na vydání platebního výměru a dostát tak formálnímu postupu by bylo odepřením spravedlnosti v situaci, v níž procesní fáze umožňovala více řešení dané situace. V postupu správních orgánů soud neshledal vady, které by měly za následek nezákonnost jejich rozhodnutí.
29. Pokud žalobce odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 2 Afs 120/2015-31, kterým dle jeho názoru byly překonány závěry pátého senátu ve věci sp. zn. 5 Afs 113/2013, soud neshledal v těchto rozhodnutích Nejvyššího správního soudu rozpor. Rozhodnutí druhého senátu Nejvyššího správního soudu bylo přijato za situace, kdy v řízení o žádosti o vrácení přeplatku nebyla poplatková povinnost žalobce posuzována, a rozhodnutí se vztahuje k vyřešení otázky, zda byl správce poplatku povinen vydat platební výměr; Nejvyšší správní soud v tomto rozhodnutí nadto výslovně uvedl, že se neodchyluje ani od rozhodnutí rozšířeného senátu, ani od pátého senátu (srov. odůvodnění, č. 1. 33 verte: *„Nejvyšší správní soud uvádí, že se v nyní projednávané věci nehodlá odchýlovat od závěrů vyjádřených v usnesení rozšířeného senátu, neboť situaci po rozsudku pátého senátu nepovažuje za konflikt judikatury. Odchýlení se od těchto závěrů pátým senátem bylo důsledkem jeho snahy o prosazení řešení, kterým by jím řešená věc nebyla nadále prodlužována, neboť byl toho názoru, že zde hmotněprávní povinnost posouzena byla, a nepovažoval ji za jakkoli spornou, stejně jako krajský soud. To je právě důsledkem výše zmíněné situace řady sporů, kdy procesní fáze nastiňovala i jiný způsob řešení, než k jakému dospěl rozšířený senát tohoto soudu. Podstatné je, že i tento způsob řešení zahrnoval posouzení hmotněprávní povinnosti. V nyní projednávané věci se však krajský soud, jež vycházel z usnesení rozšířeného senátu, hmotněprávní stránkou poplatkové povinnosti vůbec nezabýval a s ohledem na konstantní judikatury i rozsah kasačního přezkumu tak nemůže učinit ani Nejvyšší správní soud.“*).
30. Argumentace žalobce, že v přeplatkovém řízení není prostor pro posouzení hmotněprávní poplatkové povinnosti, působí účelovým dojmem, jelikož sám žalobce v žádostech o vrácení přeplatku i v podaném odvolání obsáhle namítal, že jím provozovaná zařízení poplatková povinnost netíží (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 5 Afs 200/2016-36). Nejvyšší správní soud již v dřívějších rozsudcích ve věcech žalobce v této souvislosti poukazoval na závěry Ústavního soudu vztahující se k této námitce (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 970/15, nebo usnesení ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 905/15, ve všech věcech byl žalobce účastníkem řízení), podle kterých *„jestliže stěžovatelka svojí námitkou oponuje postupu správního orgánu,*

jenž nevyhověl jejím žádostem o vrácení přeplatků, k jejichž vyměření se předtím neuchýlil (a následně kritizuje správní soudy, že správní rozhodnutí z tohoto důvodu nezrušily, resp. že přezkoumaly samu hmotněprávní povinnost k placení poplatku), ponechává přitom stranou, že otázku interpretace a aplikace § 10a odst. 1 zákona o místních poplatcích formou kasační námitky sama přdestřela, jakož i – a to především – pomíjí skutečnost, že jí svědčila hmotněprávní povinnost k úhradě místního poplatku, což Ústavní soud ve stěžovatelce známých rozhodnutích dříve vyslovil, a to opakovaně“.

31. Soud nepřisvědčil ani námitce, že v rámci přeplatkových řízení nebyla jeho hmotněprávní povinnost řádně přezkoumána. Za podstatné soud považuje, že v rámci řízení o vrácení přeplatku byly vypořádány právě ty námitky, kterými žalobce svou poplatkovou povinnost zpochybňoval. Správní orgány ve svých rozhodnutích srozumitelně a v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu vysvětlily žalobcem namítaný význam pojmu „jiná technická herní zařízení“ a jeho souvislost s ust. § 50 odst. 3 zákona o loteriích a odůvodnily předmět místního poplatku dle ust. § 10a zákona o místních poplatcích.
32. K námitce žalobce, že napadená rozhodnutí neobsahují vymezení konkrétních zařízení, výrobní čísla a jejich umístění, je nutno zdůraznit, že žalobce jako poplatník byl povinen podat ohlášení, ve kterém byl podle ust. § 14 zákona o místních poplatcích povinen uvést údaje rozhodné pro stanovení výše poplatkové povinnosti. Vzhledem na tento povinný obsah ohlášení je zřejmé, že vede ke stanovení správné výše poplatkové povinnosti, stejně jako daňové přiznání, resp. hlášení. Správní orgány tak nepochybily, když vycházely z údajů, které žalobce uvedl v ohlášení provozovaných výherních hracích přístrojů nebo jiných technických herních zařízení, pokud neměly o správnosti těchto údajů žádné pochybnosti. Soud považuje specifikaci jiných technických zařízení v napadených rozhodnutích i dobu, po kterou byly provozovány, za dostatečně určitou, a to zejména s ohledem na to, že žalobce v průběhu správního řízení proti specifikaci jednotlivých zařízení žádným způsobem nebrojil (svou argumentaci omezil na zpochybnění existence poplatkové povinnosti jako takové), a ani v žalobě neuvedl, v čem by se specifikace jednotlivých zařízení měla lišit od jím podaných ohlášení. Stejně tak považuje soud za dostačující specifikaci časového znění zákona o místních poplatcích jako „ve znění účinném pro projednávanou věc“, pokud žalobce současně nenamítal, že by v některém případě správní orgány vycházely ze znění zákona, které neodpovídá obdobím, za které byla předmětná zařízení ohlášena.
33. Konečně soud nepřisvědčil ani námitce, že hmotněprávní povinnost nebylo možno v rámci přeplatkového řízení přezkoumávat, jelikož již uplynula lhůta pro stanovení daně dle ust. § 148 daňového řádu.
34. V rozsudku ze dne 30. 11. 2017, č. j. 10 Afs 57/2017-32 Nejvyšší správní soud v jiné věci žalobce, jejímž předmětem bylo rovněž řízení o vrácení přeplatku, konstatoval, že „[j]ak k okamžiku rozhodování žalovaného, tak v době rozhodování krajského soudu existoval zákonný podklad pro vybrání místního poplatku v podobě obecně závazných vyhlášek. Tím, že platební výměry byly vydány až po uplynutí prekluzivní lhůty ke stanovení poplatkové povinnosti, správní orgány pochybily. [...] Toto pochybení však nemělo za následek újmu na právech stěžovatelky. Řízení o vrácení přeplatku navíc není prostředkem k tomu, aby se poplatník zprostil poplatkové povinnosti. Pozdě vydané platební výměry totiž pouze deklaratorně stvrzovaly existující poplatkovou povinnost; krom toho správní orgány spolu s krajským soudem přezkoumaly zákonnost vybrání poplatku a své závěry řádně zdůvodnily.“ Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že prekluze práva vydat platební výměry nezpůsobila žádný zlom ve

skutkovém a právním stavu v této věci, pokud jde o existenci poplatkové povinnosti stěžovatelky a následné rozhodování o existenci vratitelného přeplatku.

35. Zdejší soud nemá důvod se od těchto závěrů v nyní projednávané věci jakkoli odchýlovat, i on tedy dospěl k závěru, že prekluze práva vydat platební výměry nemá vliv na existenci poplatkové povinnosti žalobce a na rozhodování o existenci vratitelného přeplatku. Správní orgány tedy postupovaly správně, pokud rozhodly o žádosti žalobce o vrácení přeplatku podle ust. § 155 daňového řádu bez ohledu na uplynutí prekluzivní doby pro vydání platebního výměru.

V. Závěr a náklady řízení

36. Na základě výše uvedeného soud žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, protože mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 21. února 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu